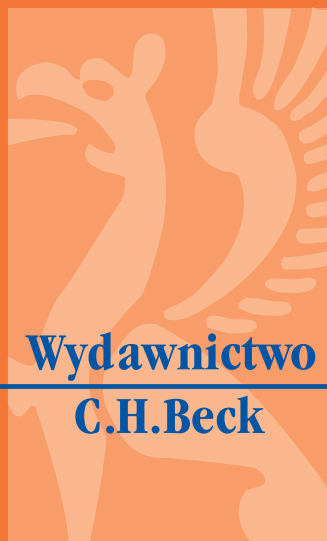

Skrypty Becka

**Jerzy Bralczyk, Jacek Dubois, Gustaw Holoubek,
Czesław Jaworski, Zdzisław Krzemiński,
Grażyna Matyszkiewicz, Jerzy Naumann,
Krzysztof Piesiewicz, Marcin Radwan-Röhrenscheff,
Andrzej Rościszewski, Jerzy Stuhr, Andrzej Tomaszek,
Jacek Wasilewski, Edward Wende, Tadeusz de Virion,
Jerzy Zajadło, Zbigniew Zapasiewicz, Kamil Zeidler,
Adam Zienkiewicz**

Wymowa prawnicza

4. wydanie

**Wydawnictwo
C.H.Beck**

SKRYPTY BECKA

Wymowa prawnicza

Polecamy nasze publikacje z serii: **Skrypty Becka**

prof. Marek Andrzejewski

Prawo rodzinne i opiekuńcze, wyd. 5

dr Tatiana Chauvin, prof. dr hab. Tomasz Stawecki, prof. zw. dr hab. Piotr Winczorek

Wstęp do prawoznawstwa, wyd. 9

prof. dr hab. Andrzej Zieliński

Postępowanie cywilne. Kompendium, wyd. 14

dr Piotr Zapadka, dr Agnieszka Mikos-Sitek

Prawo finansów publicznych, wyd. 3

dr Marzena Lipska-Toumi

Powszechna historia ustroju państw – ćwiczenia

dr Marzena Lipska-Toumi

Historia ustroju Polski do 1939 r. – ćwiczenia

 www.edukacjaprawnicza.pl

 Legalis
STUDENT
www.legalis-student.pl

www.ksiegarnia.beck.pl

Wymowa prawnicza

Autorzy:

Prof. Jerzy Bralczyk, Adw. Jacek Dubois, Gustaw Holoubek, Adw. Czesław Jaworski, Adw. Zdzisław Krzemiński, Grażyna Matyszkiewicz, Adw. Jerzy Naumann, Adw. Krzysztof Piesiewicz, Adw. dr Marcin Radwan-Röhrenscheff, Adw. Andrzej Rościszewski, Jerzy Stuhr, Adw. Andrzej Tomaszek, Dr Jacek Wasilewski, Adw. Edward Wende, Adw. Tadeusz de Virion, Prof. Jerzy Zajadło, Zbigniew Zapasiewicz, Dr Kamil Zeidler, Dr Adam Zienkiewicz

4. wydanie

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2014

Redakcja: Agnieszka Bereźnicka-Serafin

Wydawnictwo C.H.Beck wyraża podziękowanie Pani *Krystynie Łyczywek*
za wyrażenie zgody na przedruk tekstów książki Pana *Romana Łyczywka*:
Słynne mowy sądowe. Analogia, Szczecin 1998

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2014**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i tamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Interdruk, Warszawa

ISBN 978-83-255-6820-7

ISBN e-book 978-83-255-6821-4

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	1
Wykłady o mówcy	3
1. <i>Adw. Czesław Jaworski</i> , Znaczenie wymowy i rola adwokata w życiu publicznym ...	5
2. <i>Adw. dr Zdzisław Krzemiński</i> , Sławni mówcy sądowi	11
3. <i>Adw. Krzysztof Piesiewicz</i> , Osobowość mówcy	20
4. <i>Prof. Jerzy Zajadło</i> , Terminologia łacińska w pracy współczesnego prawnika: retoryczny ozdobnik czy warsztatowa konieczność?	32
Wykłady o mówieniu	45
1. <i>Grażyna Matyszkiewicz</i> , Wybrane problemy prawideł wymowy polskiej	47
2. <i>Zbigniew Zapasiewicz</i> , Sztuka mówienia	56
3. <i>Prof. Jerzy Bralczyk</i> , Środki wyrazu	62
4. <i>Gustaw Holoubek</i> , Środki ekspresji	79
5. <i>Prof. Jerzy Stuhr</i> , Ekspresja słowa – jak jej używać?	89
6. <i>Dr Jacek Wasilewski</i> , Czarne dziury w komunikacji prawników	97
Wykłady o przemawianiu	107
1. <i>Adw. Edward Wende</i> , Przygotowanie przemówienia. Konstrukcja i krytyka przemówienia	109
2. <i>Adw. Andrzej Rościszewski</i> , Przemówienia w procesie cywilnym	118
3. <i>Adw. Tadeusz de Virion</i> , Przemówienie w procesie karnym	131
4. <i>Adw. dr Marcin Radwan-Röhrenscheff</i> , Przemówienie pełnomocnika strony przed sądem administracyjnym	141
5. <i>Adw. Andrzej Tomaszek</i> , Pochwała <i>Schopenhauera</i> , czyli o sztuce prowadzenia sporów	153
6. <i>Adw. Jerzy Naumann</i> , Rola adwokata w negocjacjach	163
7. <i>Dr Kamil Zeidler</i> , Erystyka <i>A. Schopenhauera</i> i jej praktyczne zastosowanie	169
8. <i>Adw. Jacek Dubois</i> , Wiem, że nic nie wiem – czyli jak wygłaszać przemówienie w sprawie karnej	179
9. <i>Dr Adam Zienkiewicz</i> , Specyfika dyskursu integracyjnego	189

Słynne mowy sądowe	199
1. <i>Sokrates</i> , Obrona	201
2. <i>Cyceron</i> , Mowa w obronie <i>Mureny</i>	204
3. <i>Charles de Montesquieu</i> , Mowa do sędziów i adwokatów Bordeaux 11.11.1725 r. ...	207
4. <i>Henryk Krajewski</i> , Obrona <i>Stanisława Hiszpańskiego</i>	210
5. <i>Emil Zola</i> , Oskarżam!	213
6. <i>Raymond Poincare</i> , W sprawie wynagrodzenia <i>Aleksandra Milleranda</i>	216
7. <i>Ludwik Domański</i> , O prawach majątkowych mężatek	219
8. <i>Mieczysław Jarosz</i> , Obrona <i>Zygmunta Hofmoki-Ostrowskiego</i>	223
9. <i>Stanisław Szurlej</i> , Obrona w procesie <i>Huberta Lindego</i>	226
Indeks nazwisk	231
Indeks rzeczowy	235

WPROWADZENIE

W semestrze wiosennym 2014 r. po raz szesnasty został zorganizowany wspólnym staraniem władz dziekańskich Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, redakcji „Edukacji Prawniczej” i Lagalisa (Wydawnictwo C.H.Beck) oraz Fundacji Adwokatury Polskiej cykl wykładów stanowiących Seminarium Wymowy Prawniczej.

Założeniem, które towarzyszy od samego początku organizatorom jest chęć poszerzenia wiedzy studentów i aplikantów o elementy erystyki i sztuki oratorskiej. Studia prawnicze z natury mają bardzo teoretyczny charakter i nie przygotowują przyszłych prokuratorów, sędziów, radców, a przede wszystkim adwokatów do wygłaszania swoich wystąpień.

Program seminarium łączył kilka wątków: poprawność gramatyczną i stylistyczną, prawidłową wymowę, modulację głosu i akcentowanie, dobór trafnych argumentów, poprawność logiczną i wnioskowanie prawnicze. Wykładowcy poruszyli także sprawy związane z etyką zawodową na sali sądowej, emocjami mówców i ich antagonistów oraz sposobami, które pozwalają na panowanie nad słuchaczem i przyciągnięcie jego uwagi.

O zapotrzebowaniu na tę wiedzę najlepiej świadczy ogromne zainteresowanie, które towarzyszy kolejnym edycjom seminarium. Będzie ono więc kontynuowane – z niewielkimi zmianami – i w kolejnych latach. Skrypt niniejszy, stanowiący zbiór wykładów wygłoszonych podczas seminarium (poszerzony w stosunku do wydania trzeciego o wykłady prof. *Jerzego Zajadło*, adw. *Jacka Dubois* i dr. *Adama Zienkiewicza*), ma służyć słuchaczom pomocą w przyswojeniu pewnych pojęć i trudniejszych tematów wchodzących w zakres testu kończącego seminarium. Pewną pomocą może być również dziewięć wielkich mów sądowych, które – wraz z komentarzem – stanowią uzupełnienie skryptu.

Redakcja

Wykłady o mównicy

1. Adw. Czesław Jaworski, Znaczenie wymowy i rola adwokata w życiu publicznym.....	5
2. <i>Adw. dr Zdzisław Krzemiński</i> , Sławni mówcy sądowi	11
3. <i>Adw. Krzysztof Piesiewicz</i> , Osobowość mówcy	20
4. <i>Prof. Jerzy Zajadło</i> , Terminologia łacińska w pracy współczesnego prawnika: retoryczny ozdobnik czy warsztatowa konieczność?	32